

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ
ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Ταχ. Δ/ση	: Λ. Θηβών 196-198	ΠΡΟΣ : Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και
Ταχ. Κώδικας	: 18233, Αγ. Ι. Ρέντης	Οικονομικών
Πληροφορίες	: Ν. Βάρδας	Υπηρεσία Συντονισμού
Τηλέφωνο	: 213-2125721	Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών
Email	: n.vardas@keyd.gov.gr	Θεμάτων
		Χαρ. Τρικούπη 6-10 – 10679 Αθήνα
		Υπ' όψιν κου Δ. Δημητρόπουλου

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ.2136/5.12.2023 Ερώτηση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου».

ΣΧΕΤΙΚΑ: Το υπ' αρ. 179976ΕΞ2023 /6.12.2023 έγγραφό σας.

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του κόμματος της “Νίκης” με θέμα: « **Στρεβλώσεις στην αγορά στέγασης από την χορήγηση χρυσής visa, τη βραχυχρόνια μίσθωση, τα αδιάθετα ακίνητα των κόκκινων δανείων και την έλλειψη στεγαστικής πολιτικής**», σε σχέση με τα ζητήματα που τίθενται σε αυτήν, στο μέτρο που αυτά εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

1). Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας, δεν είναι οι ίδιες και ότι η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων για την περαιτέρω στήριξή τους είναι καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή και την

αντιμετώπιση των απρόσμενων εξελίξεων των τελευταίων ετών, ενώ αναδεικνύει την κρατική ευθύνη.

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες και πλήθος μέτρων ανακούφισης και διευκόλυνσης των δανειοληπτών, με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους. Το πρόβλημα της υπερχρέωσης καλούνται να αντιμετωπίσουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως της ιδιότητας αυτών ως πρωτοφειλετών, συνοφειλετών ή εγγυητών, τόσο εξαιτίας της πολυετούς οικονομικής κρίσης, όσο και στο πλαίσιο έκτακτων προβλημάτων που ανέκυψαν τα τελευταία χρόνια, όπως αυτό της πανδημίας του κορωνοϊού ή άλλων έκτακτων φυσικών καταστροφών.

Ειδικότερα, μόνο επί των σημείων υπ' αριθμ. 11, 13 και 14 της εν θέματι Ερώτησης, τα οποία και αφορούν στη διεξαγωγή πλειστηριασμών ακινήτων για δανειακές οφειλές συμπολιτών μας καθώς επίσης και στο γεγονός ότι «κόκκινα δάνεια τα οποία είχαν ρυθμιστεί, «ξανακοκκινίζουν», καθώς πολλοί δανειολήπτες αδυνατούν να συνεχίσουν την αποπληρωμή τους...», ζητήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας μας, σάς γνωρίζουμε τα κάτωθι:

2). Όσον αφορά στους πλειστηριασμούς ακινήτων για δανειακές οφειλές συμπολιτών μας διευκρινίζεται ότι όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ψηφιακής πλατφόρμας διενέργειας ηλεκτρονικών πλειστηριασμών «e-auction», κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους (έως και τον Νοέμβριο μήνα) ολοκληρώθηκαν συνολικά 35.355 πλειστηριασμοί, εκ των οποίων μόνο 13.161, δηλαδή ποσοστό 37%, αφορούσαν κατοικίες. Από αυτούς, ωστόσο, μόνο το 32% **ολοκληρώθηκαν με κατακύρωση, ήτοι μόνο 4.201 πλειστηριασμοί αφορούσαν κατοικίες οφειλετών που τελικά εκπλειστηριάστηκαν, χωρίς να γίνεται αναφορά στο σύστημα, εάν αυτές οι κατοικίες είναι κύριες ή δευτερεύουσες.**

Συνολικά δε από το έτος 2018 έως και το 2023 έχουν ολοκληρωθεί 41.630 ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί που αφορούσαν κατοικίες, εκ των οποίων όμως ολοκληρώθηκαν με κατακύρωση (δηλαδή τα ακίνητα εκπλειστηριάστηκαν) μόνο 9.177, δηλαδή ποσοστό 22%, χωρίς να γίνεται αναφορά στο σύστημα, εάν αυτές οι

κατοικίες είναι κύριες ή δευτερεύουσες. Από αυτά τα αναμφισβήτητα στατιστικά στοιχεία προκύπτει ότι το ποσοστό των πλειστηριασμών **που εν τέλει δεν κηρύσσονται άγονοι και ολοκληρώνονται με κατακύρωση, για την ικανοποίηση των πιστωτών είναι τελικά πολύ μικρό σε σχέση με το σύνολο των προγραμματισμένων πλειστηριασμών που αφορούν σε ακίνητα**, γεγονός που η εν θέματι Ερώτηση δεν λαμβάνει καθόλου υπόψη, καθώς παραθέτει αριθμητικά στοιχεία που αφορούν στο σύνολο των προγραμματισμένων πλειστηριασμών χωρίς να προβαίνει σε αυτήν την πολύ κρίσιμη και σημαντική διάκριση για τα ζητήματα που θέτει η ίδια η Ερώτηση. Ταυτόχρονα προφανώς παραβλέπεται ότι σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή και την εθνική νομοθεσία, σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν είναι συνεπής ως προς την αποπληρωμή του δανείου, η τράπεζα/δανειστής να δικαιούται εκκινήσει μέτρα είσπραξης εναντίον του οφειλέτη, εκκινώντας αρχικά κατάσχεση τυχόν κινητών περιουσιακών στοιχείων του, αλλά και μετέπειτα πλειστηριασμό της τυχόν ακίνητης, υπέγγυας ή μη, περιουσίας του.

Ως προς το σημείο της Ερώτησης που αναφέρεται στην ύπαρξη «κόκκινων δανείων», λόγω αδυναμίας τήρησης των ρυθμίσεων εκ μέρους των δανειοληπτών, επισημαίνεται ότι όλοι οι οφειλέτες έχουν τη δυνατότητα να διευθετήσουν τα χρέη τους μέσω ειδικού νομικού πλαισίου, που αφορά το ζήτημα των οφειλών και της υπερχρέωσης και θεσμοθετήθηκε ειδικά για την αντιμετώπιση και την επίλυση του προβλήματος της αστικής και εμπορικής αφερεγγυότητας.

Προκειμένου λοιπόν να αντιμετωπισθεί το ως άνω ζήτημα της αφερεγγυότητας, το οποίο καλούνται να αντιμετωπίσουν και να διαχειριστούν όλοι οι Έλληνες πολίτες τα τελευταία χρόνια, η Πολιτεία ανέλαβε και συνεχίζει να αναλαμβάνει σημαντικές νομοθετικές πρωτοβουλίες θεσπίζοντας αφενός μόνιμα εργαλεία διευθέτησης του ιδιωτικού χρέους εναρμονισμένα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία (πρβλ. Ν. 4738/2020 «Νέο Θεσμικό Πλαίσιο Ρύθμισης Χρεών, Πτώχευσης και Απαλλαγής Φυσικών και Νομικών Προσώπων από τα Χρέη– 2η Ευκαιρία, Κώδικας Δεοντολογίας Ν. 4224/2013»), αφετέρου Προγράμματα ενίσχυσης και υποστήριξης πληττόμενων πολιτών ή πολιτών, οι οποίοι έχουν περιέλθει σε συνθήκες ευαλωτότητας, (λ.χ. Νόμος 4916/2022 άρθρα 13 επ. «Ενδιάμεσο Πρόγραμμα Κρατικής Στήριξης Πρώτης Κατοικίας Ευάλωτων Νοικοκυριών»).

Επιπρόσθετα σε αυτό σημειώνουμε περαιτέρω ότι τέθηκαν σε εφαρμογή διάφορα προγράμματα στήριξης των δανειοληπτών ειδικότερα, λόγω αύξησης των επιτοκίων με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα ως προς την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της αίτησης, με αποτέλεσμα κάποια από αυτά να έχουν ήδη κλείσει (βλ. κατωτέρω υπό ΙΑ), αλλά υπάρχουν και άλλα που είναι ακόμη σε εξέλιξη. (βλ. κατωτέρω υπό ΙΒ).

Πιο συγκεκριμένα, το θεσμικό πλαίσιο συνοπτικά έχει ως εξής:

Ι) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ ΛΟΓΩ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ.

Όπως είναι γνωστό, τα τραπεζικά επιτόκια διαμορφώνονται ελεύθερα, σύμφωνα με τις αρχές που διέπουν τη νομισματική πολιτική του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί εντός του πλαισίου της οικονομίας της ανοικτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό, βάσει των άρθρων 2, 4 και 105.1 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Α) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ ΔΟΣΕΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ (ΓΕΦΥΡΑ ΙΙΙ).

Προς αντιμετώπιση του σημαντικού ζητήματος της αύξησης των επιτοκίων δανεισμού, τέθηκε σε εφαρμογή το πρόγραμμα επιδότησης του επιτοκίου της δόσης στεγαστικών δανείων ή και δανείων μικρών επιχειρήσεων ενήμερων ευάλωτων δανειοληπτών, με εμπράγματη ασφάλεια στην πρώτη κατοικία, το οποίο εκκίνησε την 1/2/2023 και η υποβολή των σχετικών αιτήσεων ολοκληρώθηκε στις 31/7/2023. Το πρόγραμμα αυτό υλοποιήθηκε αποκλειστικά από τις Τράπεζες, οι οποίες και το διαχειρίστηκαν. Σημειώνεται ότι το σύνολο της δαπάνης για την υποστήριξη των ευάλωτων δανειοληπτών στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος καλύφθηκε, στο πλαίσιο των διακριτών δράσεων εταιρικής κοινωνικής υπευθυνότητας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, με ισόποσες εισφορές των τεσσάρων (4) συστημικών τραπεζών.

Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών συνέβαλλε ενεργά στην υλοποίηση του σχεδίου στήριξης από το χρηματοπιστωτικό σύστημα ενήμερων ευάλωτων δανειοληπτών για την επιδότηση της δόσης στεγαστικών δανείων ή/και δανείων μικρών επιχειρήσεων. Η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (τ. ΕΓΔΙΧ) συνέδραμε στην υλοποίηση του προγράμματος μόνο ως προς το πρώτο βήμα αυτού, που είναι η έκδοση της σχετικής βεβαίωσης ευάλωτου δανειολήπτη.

Ειδικότερα, για το χρονικό διάστημα από την 23/01/23, οπότε οι ελληνικές τράπεζες ανακοίνωσαν το σχέδιο στήριξης για την επιδότηση επιτοκίου για τους ευάλωτους οφειλότες, παρατηρήθηκε αρχικώς μεγάλη αύξηση στον αριθμό των αιτήσεων της πλατφόρμας των ευάλωτων οφειλετών. Έως 31 Αυγούστου κατεγράφησαν 76.000 περισσότερες αιτήσεις σε σύγκριση με την περίοδο πριν από την εισαγωγή του συστήματος (τέλη-Ιαν. 2023). Υπογραμμίζεται δε, ότι στις 21/04/2023 τα κριτήρια επιλεξιμότητας για εισόδημα και περιουσία παρατάθηκαν κατά 30%, με σκοπό να ωφεληθεί ακόμα μεγαλύτερος αριθμός δανειοληπτών. Ωστόσο αναλύοντας περαιτέρω τα στοιχεία στην πλατφόρμα του ευάλωτου οφειλέτη καταγράφονται έως 30 Νοεμβρίου 2023:

91461 αιτήσεις έχουν δημιουργηθεί εκ των οποίων:

- 38.568 είναι ολοκληρωμένες αιτήσεις εκ των οποίων:
 - 26.700 είναι ακυρωμένες
 - 8.116 είναι επιλέξιμες (5.151 αιτήσεις αφορούν το Πρόγραμμα Επιδότησης Δόσης)
 - 3.752 είναι μη επιλέξιμες
- 52.893 μη-ολοκληρωμένες όπου απαιτούνται ενέργειες από πλευράς αιτούντος, οι οποίες και δεν πραγματοποιήθηκαν ποτέ, δηλ. η αίτηση δεν προχώρησε σε επόμενο στάδιο ώστε να διαπιστωθεί η πλήρωση των κριτηρίων.

Συμπερασματικά, το 70% των ολοκληρωμένων αιτήσεων έχει ακυρωθεί από τους ίδιους τους αιτούντες, δηλ. οι ίδιοι δήλωσαν την επιθυμία τους να μην

προχωρήσουν με τη διαδικασία. Βασικό βήμα της διαδικασίας έκδοσης πιστοποιητικού, όπως και σε κάθε εργαλείο - πλατφόρμα του Ν.4738/2020, είναι η άρση τραπεζικού και φορολογικού απορρήτου, στην οποία πρέπει να προβεί ο πολίτης για να μπορέσει να οριστικοποιήσει την αίτησή του.

Με βάση τις εκτιμήσεις των χρηματοδοτικών φορέων, η αναμενόμενη συμμετοχή στο πρόγραμμα επιδότησης δόσης δανείου ήταν 40.000 δανειολήπτες. Ωστόσο, η συμμετοχή κυμάνθηκε σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα, παρά τη διεύρυνση των κριτηρίων πέρα από τα όρια του ευάλωτου, και έως τέλος Νοεμβρίου έχουν ενταχθεί 3.049 δάνεια αξίας 138,13 εκ. ευρώ. Σημειωτέον ότι επρόκειτο καθαρά για ένα πρόγραμμα επιδότησης, στο οποίο θα ωφελούνταν οι δανειολήπτες και μπορούσε να συνδυαστεί και με το πρόγραμμα παγώματος επιτοκίου, και εντούτοις οι ίδιοι οι δανειολήπτες επέλεξαν την μη ένταξή τους σε αυτό.

Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι και η διαδικασία έκδοσης της βεβαίωσης τυγχάνει τεχνικής υποστήριξης καθότι υφίσταται υπηρεσία «MyEGDIXlive» από την ΓΓ Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (τ. ΕΓΔΙΧ) όπου οι πολίτες μπορούσαν να καθοδηγηθούν βήμα-βήμα στην ολοκλήρωση της αίτησης.

Β) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΡΟΣ ΕΝΗΜΕΡΟΥΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΕΣ ΜΕ «ΠΑΓΩΜΑ» ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ.

Η σημαντική αύξηση των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας έχει επιβαρύνει το κόστος του δανεισμού και επηρέασε, μεταξύ άλλων, την εύρυθμη εξυπηρέτηση από τους δανειολήπτες των δανείων τους που συνδέονται με τα βασικά επιτόκια του ευρώ. Στο πλαίσιο αυτό, οι τράπεζες και οι Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις προέβησαν στην υλοποίηση του προγράμματος «παγώματος» επιτοκίων σε ενήμερα στεγαστικά δάνεια με κυμαινόμενο επιτόκιο, θωρακίζοντας έτσι τους δανειολήπτες που ενδεχομένως αντιμετωπίζουν δυσκολίες αποπληρωμής των οφειλών τους. Κάθε δανειολήπτης δύναται να απευθύνεται στο συνεργαζόμενο μ' αυτόν φορέα προκειμένου να λάβει στοιχεία και πληροφορίες για τη λειτουργία του προγράμματος.

Η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (τ. ΕΓΔΙΧ) παρακολουθεί με συνέπεια την υλοποίηση του προγράμματος ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΡΟΣ ΕΝΗΜΕΡΟΥΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΕΣ ΜΕ «ΠΑΓΩΜΑ» ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ και συλλέγει στατιστικά στοιχεία από τα πιστωτικά ιδρύματα και τις Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις ως προς την εφαρμογή και εξέλιξη του.

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, στο πρόγραμμα για το «πάγωμα» των επιτοκίων έχουν ενταχθεί και επωφεληθεί περίπου 500.000 δάνεια συνολικής αξίας άνω των 20,5 δις ευρώ. Το μέτρο τέθηκε σε ισχύ τον Μάιο 2023 και θα έχει διάρκεια 12 μηνών.

II). ΜΟΝΙΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΡΥΘΜΙΣΗΣ/ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΧΡΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ.

Πέραν των ανωτέρω, σχετικά με την προστασία των δανειοληπτών και τις μόνιμες λύσεις για τα ευάλωτα νοικοκυριά με στεγαστικά δάνεια, σας γνωρίζουμε ότι προκειμένου να αντιμετωπισθεί το μείζονος σημασίας ζήτημα της αστικής και εμπορικής αφερεγγυότητας, το οποίο καλούνται να αντιμετωπίσουν και να διαχειριστούν όλοι οι Έλληνες πολίτες τα τελευταία χρόνια, η Πολιτεία ανέλαβε και συνεχίζει να αναλαμβάνει σημαντικές νομοθετικές πρωτοβουλίες, θεσπίζοντας, αφενός μόνιμα εργαλεία διευθέτησης του ιδιωτικού χρέους εναρμονισμένα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως το Ν. 4738/2020 «Νέο Θεσμικό Πλαίσιο Ρύθμισης Χρεών, Πτώχευσης και Απαλλαγής Φυσικών και Νομικών Προσώπων από τα Χρέη– 2η Ευκαιρία, τον Κώδικα Δεοντολογίας Ν. 4224/2013, αφετέρου Προγράμματα ενίσχυσης και υποστήριξης πληττόμενων δανειοληπτών ή πολιτών, οι οποίοι έχουν περιέλθει σε συνθήκες ευαλωτότητας (λ.χ. Νόμος 4916/2022 άρθρα 13 επ. «Ενδιάμεσο Πρόγραμμα Κρατικής Στήριξης Πρώτης Κατοικίας Ευάλωτων Νοικοκυριών»).

Α. Με τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, οι οφειλέτες (φυσικά και νομικά πρόσωπα) μπορούν με μια ενιαία αίτηση να ρυθμίσουν συνολικά, χωρίς προσφυγή στο δικαστήριο, τις οφειλές τους:

- προς το Δημόσιο (ΑΑΔΕ / ΔΟΥ) και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ / ΚΕΑΟ) σε έως 240 δόσεις

- προς τράπεζες και διαχειριστές δανείων σε έως 420 δόσεις.

Βασικό κομμάτι της ρύθμισης οφειλών αποτελεί και η μερική διαγραφή χρέους, αφού ο οφειλέτης που εντάσσεται στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών δύναται να λάβει διαγραφή χρέους:

→ προς το Δημόσιο έως 75% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 95% επί των προσαυξήσεων.

→ προς τις τράπεζες και διαχειριστές δανείων έως 80% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 100% επί των τόκων.

Ωστόσο, θα πρέπει να πληρούνται όλοι οι κανόνες και προϋποθέσεις, όπως καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, οι σημαντικότεροι εκ των οποίων είναι:

→ να έχει πραγματική οικονομική αδυναμία, τόσο ο οφειλέτης όσο και οι συνοφειλέτες και εγγυητές του

→ η εμπορική αξία της περιουσίας του οφειλέτη, των συνοφειλετών και των εγγυητών του να είναι μικρότερη του ύψους της οφειλής. Παρατηρείται ότι στις περιπτώσεις που οικίες έχουν κριθεί ακατάλληλες και χρήζουν μεγάλων επισκευών, προφανώς και θα υφίσταται μεγάλη μείωση της εμπορικής τους αξίας.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα του νέου εξωδικαστικού μηχανισμού παράγει μια αυτόματη ρύθμιση οφειλών, βάσει της αξίας της περιουσίας και του διαθέσιμου εισοδήματος, μετά την κάλυψη των εύλογων και ανελαστικών δαπανών, του οφειλέτη, των συνοφειλετών και εγγυητών του. Εφόσον ο οφειλέτης επιθυμεί, δύναται να προβεί και σε μια διαπραγμάτευση με τους ιδιώτες πιστωτές, αξιοποιώντας τις υπηρεσίες ενός πιστοποιημένου διαμεσολαβητή, με σκοπό τη δημιουργία μιας προσωποποιημένης πρότασης ρύθμισης οφειλών. Μέσω της ρύθμισης των ανωτέρω οφειλών με ευνοϊκό και μακροπρόθεσμο τρόπο επιτυγχάνεται και η αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως

διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και δεσμεύσεις και πλειστηριασμοί στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη. Επιπροσθέτως, χορηγείται για 5 έτη Κρατική επιδότηση της δόσης των δανείων με υποθήκη / προσημείωση στην 1η κατοικία των ευάλωτων νοικοκυριών, ύψους έως 210 ευρώ μηνιαίως (ανάλογα με τη σύνθεση / μέλη του νοικοκυριού).

Θα θέλαμε δε να υπογραμμίσουμε ότι με τον πρόσφατα ψηφισθέντα ν. 5072/2023 (ΦΕΚ Α'198/4-12-2023) εισάγονται ακόμη περισσότερες βελτιώσεις υπέρ των ευάλωτων οφειλετών, όπως είναι η τεκμαιρόμενη συναίνεση. Ειδικότερα, για οφειλέτες που πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου, σύμφωνα με τους όρους του νόμου και έχουν εκδώσει βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, τεκμαίρεται η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών, επί της παραγόμενης αντιπρότασης πιστωτών, τόσο των χρηματοδοτικών φορέων, όσο και του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή, η πρόταση ρύθμισης που προκύπτει στη βάση της αντιπρότασης πιστωτών προσφέρεται μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας στον οφειλέτη, ο οποίος δύναται να την αποδεχθεί ή να την απορρίψει (άρθρο 66 ν.5072/2023).

Β. Περαιτέρω, εάν κάποιος οφειλέτης αδυνατεί να εξυπηρετήσει μια μακροπρόθεσμη ρύθμιση οφειλών, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί σε πλήρη διαγραφή όλων των οφειλών, μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών, με σκοπό να λάβει τη 2η ευκαιρία. Σε αυτή την περίπτωση ρευστοποιείται η περιουσία του οφειλέτη, πλην της 1ης κατοικίας των ευάλωτων νοικοκυριών, η οποία αποκτάται από τον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων. Ο ως άνω Φορέας αποτελεί ζωτικό κομμάτι της λειτουργίας του πτωχευτικού νόμου, αποτελώντας το «καταφύγιο» για τους αδύναμους οφειλέτες που οδηγούνται σε πτώχευση ή σε αναγκαστική εκτέλεση, διατηρώντας, ωστόσο, την κατοικία τους. Σύμφωνα με τα κριτήρια του νέου πτωχευτικού νόμου, ο Φορέας θα αποκτά την πρώτη κατοικία του ευάλωτου οφειλέτη, μετά από αντίστοιχο αίτημα μεταβίβασης από αυτόν, εφόσον είτε έχει κηρυχθεί σε πτώχευση είτε επισπεύδεται αναγκαστική εκτέλεση κατά της πρώτης κατοικίας του, προκειμένου να την επαναμισθώσει σε αυτόν, έτσι ώστε να αποφεύγεται η έξωσή του. Η περίοδος της επαναμίσθωσης θα

φτάνει τα 12 χρόνια και στη λήξη της ή και νωρίτερα ο οφειλέτης θα μπορεί να επαναγοράσει το ακίνητο.

Μέχρι τη σύσταση του Φορέα, με τα α. 13 επ. του ν. 4916/2022 (Α' 65) εισήχθη Πρόγραμμα Συνεισφοράς του Δημοσίου με ωφελούμενους ευάλωτους οφειλέτες. Το ως άνω Πρόγραμμα έχει ήδη εκκινήσει μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας, που έχει αναπτυχθεί από την τ. Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, όπως διαπιστώθηκε με την υπ' αριθμ. 129295 ΕΞ 2022 Απόφαση της Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΦΕΚ Β' 4865/15-09-2022) από 15/09/2022.

Γ. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα αυτό, το Δημόσιο συνεισφέρει στις δόσεις που είναι αναγκαίες για την αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης που έχει εκκινήσει κατά της κύριας κατοικίας του οφειλέτη ή της διαδικασίας εκποίησης της κατοικίας αυτής στο πλαίσιο της πτώχευσης, και έχει τα κάτωθι βασικά χαρακτηριστικά:

Τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος είναι:

- Κρατική επιδότηση της δόσης του στεγαστικού δανείου των ευάλωτων οφειλετών
- Κρατική επιδότηση από 70 έως 210 ευρώ μηνιαίως
- Κρατική επιδότηση μηνιαίας δόσης δανείων για 15 μήνες
- Αναστολή μέτρων των πιστωτών (π.χ. κατασχέσεις, πλειστηριασμοί και εξώσεις)

Ήδη μέχρι σήμερα από την ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα αντλούνται τα εξής αριθμητικά στοιχεία:

-Σε στάδιο Δημιουργία της αίτησης βρίσκονται 411.

-Σε στάδιο Αξιολόγηση/διόρθωση της αίτησης βρίσκονται 67.

-Εντάχθηκαν στο πρόγραμμα : 130.

Δ. Το νέο θεσμικό πλαίσιο ρύθμισης χρεών βρίσκεται σε εφαρμογή, με τα νούμερα να βαίνουν αυξητικά επιβεβαιώνοντας έτσι το γεγονός ότι φυσικά και νομικά πρόσωπα βρίσκουν λύσεις. Ειδικότερα σας γνωρίζουμε τα κατωτέρω:

Συνεχίστηκε σε υψηλά επίπεδα και κατά το μήνα Νοέμβριο του 2023 ο αριθμός ρυθμίσεων και οριστικών υποβολών αιτήσεων στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών, πιστοποιώντας τη δυναμική του συγκεκριμένου εργαλείου και το ενδιαφέρον των πολιτών, όπως είχαν άλλωστε αποτυπωθεί και στα στατιστικά τη χρονική περίοδο των τελευταίων μηνών. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (τ. ΕΓΔΙΧ):

Το μήνα Νοέμβριο του 2023 πραγματοποιήθηκαν 1152 νέες επιτυχείς ρυθμίσεις οφειλών και 2289 οριστικές υποβολές αιτήσεων. Συνολικά, μέχρι το τέλος Νοεμβρίου του 2023 έχουν πραγματοποιηθεί 11175 επιτυχείς ρυθμίσεις οφειλών οι οποίες αντιστοιχούν σε 4,1 δισ. ευρώ αρχικών οφειλών. Σημαντική είναι, επίσης, η διατήρηση του ποσοστού εγκρισιμότητας των ρυθμίσεων από τους χρηματοδοτικούς φορείς σε υψηλό επίπεδο, το οποίο κυμάνθηκε στο 75 %.

Στη μηνιαία αναφορά προόδου συμπεριλαμβάνεται και η ανάλυση της αιτιολογίας απόρριψης της προτεινόμενης ρύθμισης από πλευράς χρηματοδοτικών φορέων και οφειλετών, σε συνέχεια της σειράς βελτιώσεων για τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών με το ν.5024/2023, και συγκεκριμένα το άρ. 48 αυτού, που θέτει σε ισχύ τη διαδικασία γνωστοποίησης της αιτιολογίας μη συναίνεσης στις προτάσεις ρυθμίσεων του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών.

Ήδη, συγκριτικά με τα αποτελέσματα των προηγούμενων προσπαθειών, δηλ. του εξωδικαστικού μηχανισμού που θεσμοθέτησε η προηγούμενη Κυβέρνηση με το ν. 4469/2017, ο νέος εξωδικαστικός έχει φέρει βελτιωμένα αποτελέσματα. Παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον από τους πολίτες να ρυθμίσουν τις οφειλές

τους μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού, σε σύγκριση με όλα τα προηγούμενα κρατικά εργαλεία ρύθμισης οφειλών.

Το δε ενδιαφέρον για την ως άνω αναφερόμενη 2η ευκαιρία(Πτώχευση Μικρού και Μεγάλου Αντικειμένου) βαίνει αυξανόμενο, καθώς παρατηρείται αύξηση κατά 66% του αριθμού των αιτήσεων στο σύνολο σε σχέση με την αρχή του έτους, ενώ 2.559 αιτήσεις έχουν ήδη κατατεθεί ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων για σύνολο οφειλών € 1,9δισ.

Συνεπώς, όλοι οι οφειλέτες έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν όλα τα χρέη τους και να αποφύγουν κατασχέσεις και πλειστηριασμούς, μέσω της δυνατότητας ρύθμισης ή απαλλαγής από τις οφειλές τους, όπως προβλέπει ο νέος Νόμος.

4). Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο (Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την αφερεγγυότητα και Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας) η ρύθμιση οφειλών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένες παραμέτρους του οφειλέτη, όπως η ικανότητα αποπληρωμής του (δηλ. τα εισοδήματα και οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης) και η πραγματική/εμπορική αξία της περιουσίας του. Επιπρόσθετα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αυτές οι παράμετροι οικονομικού χαρακτήρα και για τους συνοφειλέτες και εγγυητές του οφειλέτη. Πρέπει να σημειωθεί ότι βασική παράμετρο για τη διενέργεια ρύθμισης οφειλής αποτελεί η πραγματική οικονομική αδυναμία του οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του), που πρέπει να αποδεικνύεται με συγκεκριμένα τεκμήρια. Βάσει των ανωτέρω, **γίνεται κατανοητό ότι καθίσταται ανέφικτη η θέσπιση μιας «οριζόντιας» ρύθμισης οφειλών σε μια ομάδα οφειλετών βάσει άλλων χαρακτηριστικών (π.χ. ίδια γεωγραφική περιοχή ή που συνέβησαν τα ίδια συμβάντα ή που εκπονούν το ίδιο επάγγελμα), τα οποία δεν λαμβάνουν υπόψη ταυτόχρονα την πραγματική οικονομική κατάσταση του κάθε οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του).** Για το σκοπό αυτό, κάθε οφειλέτης ξεχωριστά, εφόσον έχει οικονομική αδυναμία (τόσο ο ίδιος όσο και οι συνοφειλέτες και εγγυητές του), θα πρέπει να προβεί (προβούν) στη διενέργεια της διαδικασίας

ρύθμισης οφειλών, μέσω της οποίας θα πρέπει να αποδείξει (αποδείξουν) την οικονομική αδυναμία του(ς) και να λάβει (λάβουν) την κατάλληλη ρύθμιση οφειλής που αντιστοιχεί στο επίπεδο αδυναμίας του(ς).

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους με αίσθημα ευθύνης, ορθολογισμού και αλληλεγγύης μετέχει των κρίσιμων εξελίξεων και συμβάλλει με συνέπεια στο έργο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αξιοποιώντας ιδίως την εμπειρία της στη λειτουργία των νομοθετικών εργαλείων ρύθμισης οφειλών, καταθέτοντας τη γνώση της για θεσμική ευελιξία και αντικειμενική αναγνώριση της οικονομικής αδυναμίας των πολιτών στο πλαίσιο των ρυθμίσεων οφειλών, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Γενική Γραμματέας

Θεώνη Αλαμπάση